

ЗАКОН О ЛОКАЛНИМ ИЗБОРИМА*

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се избор и престанак мандата одборника скупштина јединица локалне самоуправе (у даљем тексту: одборници).

Члан 2.

(1) Одборници се бирају на четири године.

(2) Избори за одборнике морају се расписати најкасније 45 дана пре краја мандата одборника којима истиче мандат.

Члан 3.

(1) Грађани бирају одборнике на основу слободног, општег и једнаког изборног права. Изборно право грађани остварују непосредно, тајним гласањем.

(2) Нико нема право да, по било ком основу, спречава или приморава грађанина да гласа, да га позива на одговорност због гласања или да од њега тражи да се изјасни за кога је гласао или зашто није гласао.

Члан 4.

(1) Грађани имају право да преко средстава јавног информисања буду равноправно, благовремено, истинито, непристрасно и потпуно обавештени о изборној кампањи подносилаца изборних листа и кандидатима с изборних листа, као и о другим догађајима значајним за изборе.

(2) Средства јавног информисања дужна су да у изборној кампањи обезбеде равноправност, благовременост, истинитост, непристрасност и потпуност у обавештавању о свим подносиоцима изборних листа и кандидатима с тих листа, као и о другим догађајима значајним за изборе.

(3) Изборна кампања, у смислу овог закона, представља све јавне, политичке, промотивне и друге активности подносилаца изборних листа и кандидата с тих листа.

Члан 5.

Одборници се бирају на основу листа политичких странака, њихових коалиција, и листа које предложи групе грађана (у даљем тексту: изборна листа).

Члан 6.

(1) Право да бира одборника има пунолетан, пословно способан држављанин Републике Србије који има пребивалиште на територији јединице локалне самоуправе у којој остварује изборно право.

*„Службени гласник РС“, бр. 129/07, 34/10 – одлука УС, 54/11, 12/20, 16/20 – аутентично тумачење и 68/20.

(2) За одборника, може бити изабран пунолетан, пословно способан држављанин Републике Србије који има пребивалиште на територији јединице локалне самоуправе у којој је предложен за одборника.

Члан 7.

(1) Избор одборника обавља се у општини као јединственој изборној јединици.

(2) Одборнички мандати расподељују се између изборних листа сразмерно броју добијених гласова који је освојила свака од изборних листа.

Члан 8.

(1) Изборе за одборнике расписује председник Народне скупштине.

(2) Од дана расписивања избора до дана одржавања избора не може протећи мање од 45, ни више од 60 дана.

(3) Одлуком о расписивању избора одређује се дан одржавања избора, као и дан од када почињу тећи рокови за вршење изборних радњи.

(4) Када се истовремено одржавају избори за одборнике и избори за народне посланике Народне скупштине, послове бирачких одбора на спровођењу избора за одборнике обављају бирачки одбори образовани за спровођење избора за народне посланике.

(5) У национално мешовитим јединицама локалне самоуправе, у смислу закона којим се уређује локална самоуправа, приликом именовања бирачких одбора из става 4. овог члана, посебно ће се водити рачуна о заступљености политичких странака националних мањина у скупштини јединице локалне самоуправе.

(6) У случају из става 4. овог члана, подносилац изборне листе за одборнике, који није поднео изборну листу за народне посланике, има право на представника у бирачком одбору у проширеном саставу под условима прописаним овим законом.

(7) Одлука о расписивању избора објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 9.

У јединицама локалне самоуправе у којима живи становништво мешовитог националног састава, омогућује се сразмерна заступљеност националних мањина у скупштинама јединица локалне самоуправе, у складу с Уставом и овим законом.

Члан 10.

Изборе за одборнике спроводе изборне комисије јединица локалне самоуправе и бирачки одбори.

II. ИЗБОР ОДБОРНИКА СКУПШТИНЕ ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

1. Органи за спровођење избора

Члан 11.

(1) Органи за спровођење избора су изборна комисија јединице локалне самоуправе (у даљем тексту: изборна комисија) и бирачки одбори.

(2) Органи за спровођење избора су самостални и независни у раду и раде на основу закона и прописа донетих на основу закона.

(3) За свој рад органи за спровођење избора одговарају органу који их је именовано.

(4) Сви органи и организације дужни су да пружају помоћ органима за спровођење избора и да достављају податке који су им потребни за рад.

Члан 12.

(1) Чланови органа за спровођење избора и њихови заменици могу бити само грађани који имају изборно право, као и пребивалиште на територији јединице локалне самоуправе.

(2) Члановима органа за спровођење избора и њиховим заменицима престаје функција у овим органима кад прихвате кандидатуру за одборника.

Члан 13.

(1) Изборна комисија ради у сталном саставу (именовани чланови) и у проширеном саставу (опуномоћени чланови).

(2) Изборна комисија ради у проширеном саставу од дана утврђивања тог састава до завршетка избора.

(3) Ниједна политичка странка или страначка коалиција не може имати више од половине чланова у сталном саставу органа за спровођење избора.

(4) У решењу о именовању председника и чланова органа за спровођење избора, поред личног имена председника, односно члана, мора бити наведена његова политичка припадност или назив странке, односно страначке коалиције на чији предлог је именован.

Члан 14.

(1) Изборну комисију у сталном саставу чине председник и најмање шест чланова које именује скупштина јединице локалне самоуправе, на предлог одборничких група у скупштини јединице локалне самоуправе, сразмено броју одборника а у проширеном саставу – и по један опуномоћени представник подносилаца изборне листе који је предложио најмање две трећине кандидата од укупног броја одборника који се бира.

(2) Политичке странке и коалиције политичких странака националних мањина које предложе најмање једну трећину кандидата за одборнике од укупног броја одборника који се бира имају право на свог представника у проширеном саставу изборне комисије.

(3) Изборна комисија има секретара кога именује скупштина јединице локалне самоуправе. Секретар учествује у раду комисије без права одлучивања.

(4) Председник, чланови изборне комисије у сталном и проширеном саставу и њен секретар имају заменике.

(5) За председника, заменика председника, секретара и заменика секретара изборне комисије именује се лице које је дипломирани правник.

(6) Изборна комисија даном проглашења изборне листе истовремено решењем утврђује који подносилац изборне листе испуњава услове за одређивање својих представника у проширени састав овог органа.

(7) Решење о испуњењу или неиспуњењу услова за одређивање опуномоћеног представника подносилаца изборне листе у проширени састав изборна комисија доставља подносиоцу изборне листе у року од 24 часа од доношења тог решења.

(8) Подносилац изборне листе одређује свог опуномоћеног представника у изборној комисији и о томе обавештава изборну комисију.

(9) Изборна комисија утврђује проширени састав у року од 24 часа од пријема обавештења о лицима која улазе у проширени састав.

(10) Ако подносилац изборне листе не одреди опуномоћеног представника у изборној комисији најкасније пет дана пре дана одређеног за одржавање избора, изборна комисија наставља да ради и да пуноважно одлучује без представника подносиоца изборне листе.

(11) Против решења скупштине јединице локалне самоуправе о именовању председника и чланова изборне комисије у сталном саставу допуштена је жалба Управном суду у року од 24 часа од доношења решења.

(12) Против решења изборне комисије из става 7. овог члана обезбеђена је заштита по поступку за заштиту изборног права који је утврђен овим законом.

Члан 15.

(1) Изборна комисија:

- 1) стара се о законитости спровођења избора одборника;
- 2) одређује бирачка места, при чему нарочито води рачуна о равномерности распоређености бирача на бирачким местима и о доступности бирачког места бирачима;
- 3) одређује бирачке одборе и именује њихове чланове;
- 4) даје упутства бирачким одборима у погледу спровођења поступка избора одборника;
- 5) прописује обрасце и организује техничке припреме за спровођење избора за одборнике;
- 6) утврђује да ли су изборне листе сачињене и поднете у складу са прописима о избору одборника;
- 7) проглашава изборне листе;
- 8) утврђује облик и изглед гласачких листића, број гласачких листића за бирачка места и записнички их предаје бирачким одборима;
- 9) утврђује и објављује укупне резултате избора одборника;
- 10) подноси извештај скупштини јединице локалне самоуправе о спроведеним изборима за одборнике;
- 11) доставља министарству надлежном за послове локалне самоуправе и републичком органу надлежном за послове статистике податке о спровођењу и резултатима избора за одборнике, непосредно по завршетку избора;
- 12) обавља и друге послове одређене прописима о избору одборника.

(2) У свом раду, изборна комисија сходно примењује упутства и друге акте Републичке изборне комисије који се односе на спровођење избора за народне посланике.

Члан 16.

(1) Бирачки одбор ради у сталном и проширеном саставу.

(2) Бирачки одбор у сталном саставу чине председник и најмање четири члана.

(3) У погледу утврђивања састава бирачког одбора у проширеном саставу, примењују се одредбе овог закона које се односе на изборну комисију у проширеном саставу.

(4) Председник и чланови бирачког одбора имају заменике.

(5) Бирачки одбор именује се најкасније десет дана пре дана одређеног за одржавање избора.

(6) Решење о именовану бирачких одбора доставља се свим подносиоцима потврђених изборних листа, у року од 48 часова од дана доношења решења.

Члан 17.

(1) Бирачки одбор непосредно спроводи гласање, обезбеђује правилност и тајност гласања, утврђује резултате гласања на бирачком месту и обавља друге послове одређене законом.

(2) Бирачки одбор се стара о одржавању реда на бирачком месту за време гласања. Ближа правила о раду бирачког одбора одређује изборна комисија.

2. Кандидовање

Члан 18.

(1) Кандидате за одборнике могу предлагати регистроване политичке странке, коалиције регистрованих политичких странака, као и групе грађана чије изборне листе својим потписима подржи најмање 30 бирача по предлогу за сваког кандидата на изборној листи. Предлагач мора на изборној листи имати најмање једну трећину кандидата од укупног броја одборника који се бира.

(2) У јединицама локалне самоуправе које имају мање од 20.000 бирача, изборне листе из става 1. овог члана утврђене су и када их својим потписом подржи најмање 200 бирача.

(3) У име политичке странке или групе грађана, предлоге из ст. 1. и 2. овог члана може поднети само лице које је политичка странка или група грађана овластила.

(4) У име коалиције странака, предлог из ст. 1. и 2. овог члана подносе највише два овлашћена лица.

Члан 19.

(1) Изборна листа доставља се изборној комисији најкасније 15 дана пре дана одређеног за одржавање избора.

(2) Уз изборну листу изборној комисији доставља се документација, и то:

1) потврда о изборном праву за сваког кандидата са изборне листе, у којој је назначено име и презиме, датум рођења, занимање и јединствени матични број кандидата;

2) писмена изјава кандидата да прихвата кандидатуру;

3) потврда о пребивалишту кандидата;

4) писмена сагласност носиоца листе;

5) овлашћење лица која подносе изборну листу;

6) уверење о држављанству;

7) потписи бирача који су подржали одређену изборну листу.

(3) На документацију из става 2. тач 1), 3) и 6) овог члана не плаћа се такса.

Члан 20.

(1) Једно лице може бити кандидат за одборника само на једној изборној листи.

(2) Подносилац изборне листе одређује редослед кандидата на листи.

(3) На изборној листи мора бити 40% мање заступљеног пола. Међу сваких пет кандидата по редоследу на листи (првих пет места, других пет места и тако до краја листе) мора бити најмање по два кандидата - припадника оног пола који је мање заступљен на листи.

(4) Ако изборна листа не испуњава услове из става 3. овог члана сматраће се да садржи недостатке за проглашење изборне листе, а предлагач листе биће позван у складу са овим законом, да отклони недостатке листе.

(5) Ако предлагач листе не отклони недостатке из става 4. овог члана, изборна комисија одбиће проглашење изборне листе, у складу са овим законом.

(6) Кад по доношењу решења о проглашењу изборне листе кандидат буде правноснажном судском одлуком лишен пословне способности, изгуби држављанство Републике Србије, одустане од кандидатуре или ако наступи његова смрт, подносилац изборне листе губи право да предложи новог кандидата.

Члан 21.

(1) Подносилац изборне листе може повући листу најдоцније до дана утврђивања збирне изборне листе.

(2) Повлачењем изборне листе престаје функција представника подносиоца листе у свим органима за спровођење избора, као и сва права која му у том својству по одредбама овог закона припадају.

Члан 22.

(1) Назив изборне листе одређује се према називу политичке странке која подноси листу, а у назив се може укључити име и презиме лица које политичка странка одреди као носиоца изборне листе.

(2) Ако две или више политичких странака поднесу заједничку изборну листу, назив изборне листе и носилац изборне листе одређују се споразумно.

(3) Уз назив изборне листе групе грађана подносилац одређује ближу ознаку те листе, а у назив се може укључити име и презиме лица које група грађана одреди као носиоца изборне листе.

(4) Лице одређено као носилац изборне листе може бити кандидат за одборника.

Члан 23.

(1) Изборна комисија прописује облик и садржај обрасца за потпис бирача који подржавају изборну листу и ставља га на располагање учесницима у изборима у року од три дана од дана расписивања избора.

(2) Бирач може својим потписом подржати изборну листу само једног предлагача.

(3) Потпис којим бирач подржава изборну листу мора бити оверен код јавног бележника или у општинској, односно градској управи, а у градовима и општинама за које нису именовани јавни бележници у основном суду, судској

јединици, пријемној канцеларији основног суда или општинској, односно градској управи.

(4) Висину накнаде за оверу потписа утврдиће посебним актом министарство надлежно за послове правде.

Члан 24.

(1) Изборна комисија проглашава изборну листу, одмах по пријему изборне листе и одговарајуће документације, а најкасније у року од 24 часа од пријема изборне листе.

(2) Решење о проглашењу изборне листе из става 1. овог члана изборна комисија доставља без одлагања подносиоцу.

Члан 25.

(1) Кад изборна комисија утврди да изборна листа није поднета благовремено, донеће решење о њеном одбацивању.

(2) Кад изборна комисија утврди да изборна листа садржи недостатке који су сметња за проглашење изборне листе у складу с овим законом, донеће, у року од 24 часа од пријема изборне листе, закључак којим се подносиоцу изборне листе налаже да најкасније у року од 48 часова од часа достављања закључка отклони те недостатке. Тим закључком истовремено ће се подносиоцу изборне листе указати на радње које треба да обави ради отклањања недостатака.

(3) Кад изборна комисија утврди да изборна листа садржи недостатке предвиђене овим законом, или кад утврди да недостаци изборне листе нису отклоњени, или нису отклоњени у предвиђеном року, донеће у наредних 24 часа решење којим се одбија проглашење изборне листе.

Члан 26.

(1) Збирну изборну листу утврђује изборна комисија и она садржи све изборне листе, са личним именима свих кандидата и подацима о години рођења, занимању и пребивалишту.

(2) Редослед изборних листа, са именима свих кандидата, на збирној изборној листи утврђује се према редоследу њиховог проглашавања.

(3) Збирну изборну листу изборна комисија објављује на начин како се објављују прописи јединице локалне самоуправе, најкасније десет дана пре дана одржавања избора.

(4) Сваки подносилац изборне листе има право да у року од 48 часова од дана објављивања збирне изборне листе изврши, преко лица које овласти, увид у све поднете изборне листе и документацију поднету уз њих.

Члан 27.

(1) Грађани имају право да буду обавештени о изборним листама.

(2) Грађани имају право да, преко јавних гласила, буду благовремено, истинито и непристрасно обавештени о свим активностима учесника изборног поступка и догађајима значајним за изборе.

3. Спровођење избора

Члан 28.

(1) Изборна комисија дужна је да за сваки бирачки одбор благовремено припреми материјал за гласање, а нарочито потребан број гласачких листића, извод из бирачког списка, потврде о изборном праву, посебне службене коверте за гласање, као и образац записника о раду бирачког одбора.

(2) Гласачке листиће припрема и оверава изборна комисија.

(3) Изборна комисија утврђује укупан број гласачких листића, који мора бити једнак броју бирача уписаних у бирачки списак у општини.

(4) Изборна комисија контролише припрему и оверу гласачких листића и одређује број резервних гласачких листића, који не може бити већи од 0,3% од укупног броја гласачких листића.

(5) Гласачки листићи штампају се на једном месту.

(6) Подносилац изборне листе доставља изборној комисији име лица које има право да присуствује штампању, бројању, паковању гласачких листића и њиховом достављању органима надлежним за спровођење избора.

(7) У општинама где су у службеној употреби језици националних мањина гласачки листићи се штампају и на тим језицима.

(8) Изборна комисија ближе утврђује садржину, облик и изглед гласачких листића, одређује штампа, начин и контролу њиховог штампања и достављање и руковање гласачким листићима.

Члан 29.

(1) Примопредаја изборног материјала врши се најкасније 24 часа пре дана одржавања избора.

(2) Општинска управа стара се о уређивању бирачких места и припрема за сваки бирачки одбор потребан број гласачких кутија с прибором за њихово печатење, параване за гласање и прибор за писање.

(3) На дан избора, пре почетка гласања, бирачки одбор утврђује да ли је припремљени изборни материјал за то бирачко место потпун и исправан, да ли је бирачко место уређено на начин којим се обезбеђује тајност гласања и да ли гласање може почети, што уноси у записник о свом раду.

Члан 30.

Гласачки листић садржи:

- 1) редни број који се ставља испред назива изборне листе;
- 2) називе изборних листа, према редоследу утврђеном на збирној листи, са личним именом првог кандидата са листе;
- 3) напомену да се гласа само за једну изборну листу, заокруживањем редног броја испред назива те листе или назива листе.

Члан 31.

(1) Збирна изборна листа, с називима изборних листа и именима свих кандидата, мора за време гласања бити видно истакнута на бирачком месту.

(2) Садржај, облик и начин истицања збирне изборне листе из става 1. овог члана прописује изборна комисија.

Члан 32.

Представници подносилаца изборних листа и кандидати за одборнике имају право увида у изборни материјал, а нарочито у изводе из бирачких спискова, записнике бирачког одбора, записнике изборних комисија и гласачке листиће. Увид се врши у службеним просторијама изборне комисије. Увид у изборни материјал може се извршити у року од пет дана од дана одржавања избора.

Члан 33.

(1) Бирач гласа на бирачком месту на коме је уписан у бирачки списак.

(2) Бирач може да гласа и ван бирачког места на ком је уписан у извод из бирачког списка, под условима и на начин утврђен законом.

(3) Начин гласања ван бирачког места, као и број бирача који су гласали на тај начин уноси се у записник о раду бирачког одбора.

Члан 34.

(1) Бирач гласа лично.

(2) Бирач може гласати само за једну од изборних листа са гласачког листића.

(3) Гласа се заокруживањем редног броја испред назива изборне листе за коју се гласа или заокруживањем назива изборне листе, односно тако да се недвосмислено може утврдити за коју изборну листу је бирач гласао.

(4) Бирач сам пресавија гласачки листић тако да се не види за коју је изборну листу гласао и убацује га у гласачку кутију и одмах напушта бирачко место.

4. Утврђивање и објављивање резултата избора

Члан 35.

(1) По завршеном гласању бирачки одбор приступа утврђивању резултата гласања на бирачком месту.

(2) Бирачки одбор утврђује број неупотребљених гласачких листића и ставља их у посебан омот који печати, с назнаком на омоту да се ради о неупотребљеним гласачким листићима.

(3) На основу извода из бирачког списка, бирачки одбор утврђује укупан број бирача који су гласали.

(4) Кад се гласачка кутија отвори, после провере контролног листа, важећи гласачки листићи одвајају се од неважећих.

(5) Бирачки одбор констатује број неважећих гласачких листића, уноси га у записник и неважеће гласачке листиће печати у посебан омот, с назнаком да се ради о неважећим гласачким листићима, а потом утврђује број важећих листића и број гласова за сваку изборну листу, што такође уноси у записник.

(6) Важећи гласачки листићи стављају се у посебан омот са назнаком да се ради о важећим гласачким листићима, који се потом печати.

(7) Неважећи гласачки листић јесте непопуњени гласачки листић, листић који је попуњен тако да се не може утврдити за коју се изборну листу гласало и листић на коме је заокружено више од једне изборне листе.

(8) Кад је на гласачком листићу заокружено име и презиме првог кандидата на изборној листи или је заокружен назив или део назива изборне листе, односно ако су истовремено заокружени редни број и назив изборне листе и име и презиме првог кандидата, такав изборни листић сматра се важећим.

(9) Кад се утврди да је број гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја бирача који су гласали, или у гласачкој кутији није нађен контролни листић, бирачки одбор се распушта и именује нови, а гласање на том бирачком месту понавља се.

Члан 36.

(1) Бирачки одбор, по утврђивању резултата гласања, у записник о свом раду уноси: број примљених гласачких листића; број неупотребљених гласачких листића; број неважећих гласачких листића; број важећих гласачких листића; број гласова датих за сваку изборну листу; број бирача према изводу из бирачког списка и број бирача који су гласали.

(2) У записник о раду бирачког одбора уносе се и примедбе и мишљења чланова бирачког одбора, подносилаца изборних листа и заједничких представника подносилаца изборних листа, као и све друге чињенице од значаја за гласање.

(3) Записник о раду бирачког одбора потписују сви чланови бирачког одбора.

Члан 37.

(1) Записник о раду бирачког одбора израђује се на прописаном обрасцу који се штампа у шест примерака.

(2) У општинама где су у службеној употреби језици националних мањина записник о раду бирачког одбора штампа се и на тим језицима.

(3) Први примерак записника с утврђеним изборним материјалом доставља се изборној комисији.

(4) Други примерак записника истиче се на бирачком месту на јавни увид.

(5) Преостала четири примерка записника уручују се представницима подносилаца изборних листа које су освојиле највећи број гласова на том бирачком месту и то одмах уколико подносилац изборне листе има представника у бирачком одбору, а уколико га нема представник подносиоца изборне листе може преузети примерак записника од изборне комисије у року од 24 часа.

(6) Остали подносиоци изборне листе имају право да, у року од 24 часа од достављања материјала с бирачког места изборној комисији, од изборне комисије добију оверену фотокопију записника с бирачког места.

Члан 38.

(1) Кад утврди резултате гласања, бирачки одбор ће без одлагања, а најкасније у року од осам часова од затварања бирачких места, доставити изборној комисији записник о утврђивању резултата гласања на бирачком месту, извод из бирачког списка, важеће гласачке листиће у запечаћеном посебном омоту, неупотребљене гласачке листиће у запечаћеном посебном омоту, неважеће гласачке листиће у запечаћеном посебном омоту, као и преосталу изборну документацију.

(2) О примопредаји изборне документације саставља се записник који потписује представник изборне комисије и најмање два члана бирачког одбора који су предали изборну документацију.

Члан 39.

(1) По пријему изборног материјала са бирачких места изборна комисија, у року од 24 часа од затварања бирачких места, утврђује: укупан број бирача уписаних у бирачки списак; број бирача који су гласали на бирачким местима; број бирача који су гласали ван бирачког места; укупан број примљених гласачких листића; укупан број неважећих гласачких листића; укупан број важећих гласачких листића и број гласова датих за сваку изборну листу.

(2) Изборна комисија утврђује резултате гласања на бирачким местима најкасније у року од шест часова од достављања извештаја са бирачких места.

Члан 40.

(1) Изборна комисија утврђује резултате избора и о томе сачињава посебан записник.

(2) Свакој изборној листи припада број мандата који је сразмеран броју добијених гласова.

(3) Изборна комисија утврђује број мандата који припада свакој изборној листи.

(4) У расподели мандата учествују изборне листе које су добиле најмање 3% гласова од укупног броја гласова бирача који су гласали.

(5) Политичке странке националних мањина и коалиције политичких странака националних мањина учествују у расподели мандата и кад су добиле мање од 3% гласова од укупног броја бирача који су гласали, при чему се приликом расподеле мандата применом система највећег количника, количници свих изборних листа политичких странака националних мањина и коалиција политичких странака националних мањина увећавају за 35%.

(6) Политичка странка националне мањине, у смислу става 5. овог члана, јесте она странка за коју је изборна комисија утврдила да јој је основни циљ представљање и заступање интереса националне мањине и заштита и побољшање права припадника националне мањине, у складу са међународно правним стандардима.

(7) О томе да ли подносилац изборне листе има положај политичке странке националне мањине или коалиције политичких странака националних мањина, у смислу става 5. овог члана, одлучује изборна комисија посебним решењем при проглашењу изборне листе, а на предлог подносиоца изборне листе који мора бити достављен при подношењу изборне листе. Изборна комисија може затражити мишљење надлежног националног савета националне мањине о томе да ли је подносилац изборне листе политичка странка националне мањине или коалиција политичких странака националних мањина.

(8) Подносилац изборне листе може имати положај политичке странке националне мањине, у смислу става 5. овог члана, само ако према подацима последњег пописа становништва на територији јединице локалне самоуправе живе припадници националне мањине коју репрезентује.

Члан 41.

(1) Изборна комисија расподељује мандате применом система највећег количника.

(2) Мандати се расподељују тако што се укупан број гласова који је добила свака поједина листа подели бројевима од један закључно са бројем који одговара броју одборника који се бирају у скупштину јединице. Тако добијени количници разврставају се по величини, а у обзир се узима онолико највећих количника колико се бира одборника у скупштину јединице локалне самоуправе. Свака изборна листа добија онолико мандата колико тих количника на њу отпада.

(3) Ако две изборне листе или више изборних листа добију исте количнике на основу којих се додељује један мандат, а нема више нерасподељених мандата, мандат ће се доделити листи која је добила већи број гласова.

(4) Изборна комисија у року од 24 часа од затварања бирачких места врши расподелу одборничких мандата на начин из става 1. овог члана, о чему се саставља посебан записник.

Члан 42.

Мандати који припадају одређеној изборној листи додељују се кандидатима са те листе у складу са одредбама овог закона.

Члан 43.

Изборна комисија јединице локалне самоуправе ће најкасније у року од 10 дана од дана објављивања укупних резултата избора све добијене мандате са изборне листе доделити кандидатима по редоследу на изборној листи, почев од првог кандидата са листе.

Члан 44.

Изборна комисија објављује резултате избора у року од 24 часа од затварања бирачких места.

Члан 45.

Изборна комисија издаје одборнику уверење да је изабран.

5. Престанак мандата и поновни избори

Члан 46.

(1) Одборнику престаје мандат пре истека времена на које је изабран:

- 1) подношењем оставке;
- 2) доношењем одлуке о распуштању скупштине јединице локалне самоуправе;
- 3) ако је правноснажном судском одлуком осуђен на безусловну казну затвора у трајању од најмање шест месеци;
- 4) ако је правноснажном одлуком лишен пословне способности;
- 5) преузимањем посла, односно функције које су, у складу са законом, неспојиве с функцијом одборника;
- 6) ако му престане пребивалиште на територији јединице локалне самоуправе;
- 7) губљењем држављанства;
- 8) ако наступи смрт одборника.

(2) Одборник може поднети оставку усмено на седници скупштине јединице локалне самоуправе, а између две седнице подноси је у форми оверене писане изјаве.

(3) После подношења усмене оставке одборника, скупштина без одлагања, на истој седници утврђује да је одборнику престао мандат.

(4) О оставци коју је одборник поднео између две седнице, скупштина је дужна да одлучи на првој наредној седници.

(5) Одборник може опозвати поднету оставку све док скупштина не утврди престанак његовог мандата.

(6) Ако одборнику престаје мандат наступањем случаја из става 1. овог члана тач. 2) до 8), скупштина јединице локалне самоуправе на првој наредној седници, после обавештења о наступању таквог случаја, утврђује да је одборнику престао мандат.

Члан 47.

(1) Одборник лично подноси оставку, оверену код органа надлежног за оверу потписа, председнику скупштине јединице локалне самоуправе, у року од три дана од дана овере.

(2) Председник скупштине јединице локалне самоуправе је дужан да поднету оставку стави на дневни ред скупштине на првој наредној седници, са предлогом да то буде прва тачка дневног реда.

Члан 48.

(1) Када одборнику престане мандат пре истека времена на које је изабран, мандат се додељује првом следећем кандидату са исте изборне листе коме није био додељен мандат одборника.

(2) Када одборнику који је изабран са коалиционе изборне листе престане мандат пре истека времена на које је изабран, мандат се додељује првом следећем кандидату на изборној листи коме није био додељен мандат - припаднику исте политичке странке.

(3) Кандидату коме је био додељен мандат одборника, а којем је мандат престао због преузимања функције председника општине или градоначелника, односно заменика председника општине или заменика градоначелника, мандат се поново додељује у истом сазиву скупштине јединице локалне самоуправе под условима:

– да је кандидату престала функција председника општине или градоначелника, односно заменика председника општине или заменика градоначелника;

– да постоји упражњено одборничко место које припада истој изборној листи, и

– да је изборној комисији јединице локалне самоуправе кандидат поднео захтев за доделу мандата одборника.

(4) Кад одборнику престане мандат пре истека времена на које је изабран, а на изборној листи са које је одборник био изабран нема кандидата за које подносилац изборне листе није добио мандат, мандат припада подносиоцу изборне листе који има следећи највећи количник а за њега није добио мандат.

(5) Мандат новог одборника траје до истека мандата одборника коме је престао мандат.

(6) Од кандидата се пре потврђивања мандата прибавља писмена сагласност да прихвата мандат.

Члан 49.

(1) На одлуке скупштине јединице локалне самоуправе о престанку мандата одборника, као и о потврђивању мандата новом одборнику, допуштена је жалба Управном суду.

(2) Жалба је допуштена и у случају када скупштина пропусти да донесе одлуке из става 1. овог члана.

(3) У случају основаности жалбе из става 2. овог члана, суд доноси одлуку којом утврђује престанак мандата одборника, односно потврђује мандат новом одборнику.

(4) Право на подношење жалбе из става 2. овог члана има сваки одборник.

(5) Жалба се подноси у року од 48 часова од дана доношења одлуке скупштине јединице локалне самоуправе, односно од дана одржавања седнице на којој је скупштина пропустила да донесе одлуке из става 1. овог члана.

(6) Управни суд дужан је да у року од 30 дана од дана добијања жалбе донесе решење о поднетој жалби.

Члан 50.

(1) Поновни избори спроводе се ако изборна комисија или Управни суд пониште изборе због неправилности у спровођењу избора, у случајевима утврђеним овим законом.

(2) Ако се избори пониште на поједином бирачком месту, гласање се понавља само на том бирачком месту.

(3) На бирачким местима на којима изборни поступак није спроведен у складу с овим законом, избори се понављају у року од седам дана од утврђивања неправилности у изборном поступку, на начин и по поступку утврђеним за спровођење избора.

(4) Поновне изборе расписује изборна комисија.

(5) Поновни избори спроводе се по листи кандидата која је утврђена за изборе који су поништени, осим кад су избори поништени због неправилности у утврђивању изборне листе.

(6) У случају понављања избора коначни резултати избора утврђују се по завршетку поновљеног гласања.

6. Заштита изборног права

Члан 51.

Сваки бирач, кандидат за одборника и предлагач кандидата има право на заштиту изборног права, по поступку утврђеном овим законом.

Члан 52.

(1) Бирач, кандидат за одборника или предлагач кандидата има право да поднесе приговор изборној комисији јединице локалне самоуправе због неправилности у поступку кандидовања, спровођења, утврђивања и објављивања резултата избора.

(2) Приговор се подноси у року од 24 часа од дана када је донета одлука, односно извршена радња или учињен пропуст.

Члан 53.

(1) Изборна комисија донеће решење у року од 48 часова од пријема приговора и доставити га подносиоцу приговора.

(2) Ако изборна комисија јединице локалне самоуправе усвоји поднети приговор, поништиће одлуку или радњу.

Члан 54.

(1) Против решења изборне комисије, може се изјавити жалба Управном суду у року од 24 часа од достављања решења.

(2) Изборна комисија дужна је да суду достави одмах, а најкасније у року од 12 часова све потребне податке и списе за одлучивање.

(3) У поступку заштите изборног права суд сходно примењује одредбе закона којим се уређује поступак у управним споровима.

(4) Одлука по жалби донеће се најкасније у року од 48 часова од дана пријема жалбе са списима.

(5) Одлука донета у поступку по жалби је правноснажна и против ње се не могу поднети захтев за ванредно преиспитивање судске одлуке, нити захтев за понављање поступка, предвиђени Законом о управним споровима.

Члан 55.

(1) Ако суд усвоји жалбу, поништиће одлуку или радњу у поступку предлагања кандидата, односно у поступку избора одборника или ће поништити избор одборника.

(2) Када нађе да оспорену одлуку треба поништити, ако природа ствари то дозвољава и ако утврђено чињенично стање пружа поуздан основ за то, суд може својом одлуком мериторно решити изборни спор. Одлука суда у свему замењује поништени акт.

(3) Ако је по приговору, односно по жалби, поништена радња у поступку избора или избор одборника, изборна комисија је дужна да одговарајућу изборну радњу, односно изборе понови у року предвиђеном овим законом за поновне изборе. Рок се рачуна од дана доношења одлуке о поништавању.

Члан 56.

(1) Мандат одборника почиње да тече даном потврђивања мандата.

(2) О потврђивању мандата одборника одлучује скупштина на конститутивној седници.

(3) Конститутивну седницу скупштине сазива председник скупштине из претходног сазива у року од 15 дана од дана објављивања резултата избора.

(4) Конститутивном седницом председава најстарији одборник, који је овлашћен и да сазове конститутивну седницу ако то у законском року не учини председник скупштине из претходног сазива.

(5) О потврђивању мандата одборника, на основу извештаја верификационог одбора, скупштина одлучује јавним гласањем. У гласању могу учествовати кандидати за одборнике којима су мандати додељени у складу са чланом 43. овог закона и који имају уверење изборне комисије јединице локалне самоуправе да су изабрани.

(6) Када скупштина после конституисања одлучује о потврђивању мандата нових одборника, у гласању, поред одборника, могу учествовати и кандидати којима су мандати додељени у складу са чланом 48. овог закона и који имају уверење изборне комисије јединице локалне самоуправе да су изабрани.

(7) Против одлуке донете у вези са потврђивањем мандата одборника може се изјавити жалба Управном суду у року од 48 часова од дана доношења одлуке скупштине јединице локалне самоуправе.

7. Трошкови спровођења избора

Члан 57.

(1) Средства за спровођење избора и финансирање изборне активности за избор одборника скупштине јединице локалне самоуправе обезбеђују се у буџету јединице локалне самоуправе.

(2) На поднеске и радње у изборном поступку не плаћа се такса.

8. Примена прописа о избору народних посланика

Члан 58.

Одредбе Закона о избору народних посланика („Службени гласник РС”, бр. 35/00, 57/03 – одлука УСРС, 72/03 – др. закон, 75/03 – испр. др. закона, 18/04,

85/05 – др. закон и 101/05 – др. закон) о бирачким списковима, о изборном материјалу, именовану у изборне комисије и бирачке одборе, бирачким местима, о обавештавању грађана о предложеним кандидатима, о забрани трајања изборне пропаганде и објављивању претходних резултата или процене резултата избора, гласању, утврђивању и објављивању резултата избора, неплаћању пореза и доприноса за средства која се исплаћују као накнада за рад лица у органима за спровођење избора и казнама, сходно се примењују на избор одборника, ако овим законом није другачије одређено.

III. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 59.

Одредбе овог закона о избору одборника скупштина јединица локалне самоуправе примењиваће се од првих наредних избора за одборнике скупштина јединица локалне самоуправе у свим јединицама локалне самоуправе.

Члан 60.

Прве изборе за одборнике скупштина јединица локалне самоуправе у свим јединицама локалне самоуправе, по ступању на снагу овог закона, расписаће председник Народне скупштине, тако да се они одрже у року који не може бити краћи од 120 ни дужи од 180 дана од дана расписивања избора.

Члан 61.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о локалним изборима („Службени гласник РС”, бр. 33/02, 37/02 – исправка, 42/02, 72/03 – др. закон, 75/03 – испр. др. закона, 100/03 – УС и 101/05 – др. закон).

Члан 62.

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

*

*

*

АУТЕНТИЧНО ТУМАЧЕЊЕ ОДРЕДБЕ ЧЛАНА 40.

СТАВ 5. ЗАКОНА О ЛОКАЛНИМ ИЗБОРИМА („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БР. 129/07, 34/10 – ОДЛУКА УС, 54/11 И 12/20)

Одредба члана 40. став 5. Закона о локалним изборима гласи:

„Политичке странке националних мањина и коалиције политичких странака националних мањина учествују у расподели мандата и кад су добиле мање од 3% гласова од укупног броја бирача који су гласали, при чему се приликом расподеле мандата применом система највећег количника, количници свих изборних листа политичких странака националних мањина и коалиција политичких странака националних мањина увећавају за 35%.”.

Ову одредбу треба разумети тако да се правило по којем се количници изборних листа политичких странака националних мањина и коалиција политичких странака националних мањина увећавају за 35% односи само на листе оних политичких странака националних мањина и коалиција политичких странака националних мањина које су добиле мање од 3% гласова.

Ово аутентично тумачење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије“.